

Mešetarenje glede Srednje Evrope - Zanimiva izjava Forda

Dva francoska diplomata odideta v London na konferenco. Šlo bo za usodo Čehoslovaške in Avstrije. — Anglija hoče pridobiti prijateljstvo Hitlerja ter mu zato izročiti kontrolo nad srednjo Evropo. — Vprašanje, kaj stori Francija.

London, Anglija. — Prihodnji teden se bodo vršile v tukajšnjem mestu konference, katerih izid utegne odločilno vplivati na politični razvoj držav v srednji Evropi in od katerih mogoče odvisi bodoča usoda Čehoslovaške in Avstrije. Te konference bodo posledica razgovorov, ki so se vršili zadnji teden med Hitlerjem in angleškim min. podpredsednikom, Halifaxom, ki je v ta namen šel na obisk v Nemčijo. Kaj se je pri teh razgovorih pravzaprav razpravljalo, se ne ve natančno; gotovo je le toliko, da je morala Anglija napraviti Hitlerju kake ponudbe, če se ta odtuji Italiji in Japonski, in da se te ponudbe nanašajo na centralno Evropo. In zdaj, ko se je bruselska konferenca srečno končala, z rezultatom enakim ničli, in je Anglija odnesla iz nje celo kožo, ne, da bi se preveč zamerila Japonski, je dovolj časa za drugo konferenco, kjer se bo lahko barantalo za kožo drugih narodov. Tako sta bila povabljeni na to konferenco francoska diplomata, min. predsednik Chautemps in zun. min. Delbos.

Kakor omenjeno, bo šlo pri tej konferenci predvsem glede usode Čehoslovaške in Avstrije. Anglija nima v teh dveh državah posebnih interesov in bi ji ne povzročalo dosti skrbi, ako bi jih Hitler zaselel. Končno bi ji bilo bržkone to še ljubilo, ako bi se ji na ta način posrečilo, pomiriti in ukrotiti Hitlerja ter ga pridobiti za prijatelja, predvsem pa, ga premotiti, da bi pozabil na svojo zahtevo po bivših nemških kolonijah.

Vse drugače pa je s Francijo. Ta Hitlerju ne zaupa, na Čehoslovaško pa se zanaša kot na svojo zaveznico. Bržkone torej ne bo pristala na noben načrt, ki bi utegnil škoditi tej njeni zaveznici. V tem slučaju se bo Anglija lahko oprala vse krivde pred Hitlerjem prijatelji doma in pred Hitlerjem samim, češ, "Francija noče!" Nasprotno pa, ako bi Francija, kar je skrajno neverjetno, pristala na razkosanje Čehoslovaške, bi Anglija zopet vrgla vso krivdo na njo, češ, da je francoska diplomacija to zahtevala in da sta celo dva diplomata v London prišla v to svrhu. Političnim opazovalcem se zdi nerazumljivo, da Francozi ne vidijo te spletke Anglije, in da se hočejo sploh spuščati v kake konference glede te zadeve.

Vprašanje Avstrije je nekaj podobnega. Ta mala država takorekoč nekako v zraku visi točasno in ne ve, kam naj se nasloni. Predno se je sklenila ožja italijansko-nemška zveza, jo je imela Italija pod svojim pokroviteljstvom, toda izza časa omenjenega pakta jo po polnoma zanemarja in bi se očitno ne protivila dosti, ako bi jo Nemčija zasedla. Hitler

NEVARNO IZZIVANJE

Fašisti izzivajo Francijo, naj začne vojno.

Rim, Italija. — V fašističnem časopisu je ta četrtek nedavno izbruhnila silovita protifrancoska kampanja, in sicer v tonu pravega pobalinskega zmerjanja, ki gre v tako skrajnost, da dobesedno izziva Francijo, naj začne vojno proti Italiji. Ljudstvo je ta kampanja tako nahujskala, da so morale oblasti obdati tukajšnji francoski konzulat z močno stražo, boje se napada nanj. Kako se trdi, je ta napad odgovor na besede francoskega mornariškega ministra Campinchija, ki jih je baje izrekel pred par tedni in s katerimi je trdil, da je vojna z fašisti potrebna in da bodo v njej fašisti prisiljeni na kolena. Campinchi trdi, da je vse to izmišljeno, češ, da ni nikdar kaj takega izrekel.

TA SE LAHKO POSTAVI Z REKORDOM

Chicago, Ill. — Z nekajim ponosom je obtoženec Edw. Rockwood poslušal obtožnico, ki se je pred nekaj dnevi na kriminalnem sodišču čitala in v kateri so bili naštet njegovi nenavadni čini. Rockwood je kradel, toda pri tem se je lotil takih stvari, ki bi le malokomu na misel prišle. Tako je nekemu podjetju izmuznil 15 tonsko dvigalo z 90 čevljev dolgim tramom. Nekje drugje zopet garažo za tri avtomobile. Nato se je s svojimi možmi spravil nad neko veliko podjetje za drobljenje kamena in stroji so drug za drugim izginevali iz njega. Ko je zopet iz nekega drugega podjetja pobral vse, kar je bilo v njem, se je spravil še nad poslopje samo. Pri tem "tajnem" delu je bil končno zasačen in postavljen pred sodnika ter obsojen na eno do deset let v jolietški kaznilnici. Njegovo prošnjo, da bi bil čez praznik izpuščen pod poroštvom v svrhu ureditve osebnih zadev, je sodnik odklonil, češ, da bi med tem časom utegnil obsojenec odnesti sodno poslopje samo.

AMERIKANCA UBITA V ŠPANJI

Madrid, Španija. — O dveh Amerikancih, ki sta se borila na strani lojalistov in o katerih se je poročalo, da sta v februarju bila med boji jugovzhodno od Madrida ujeta, se je zdaj ugotovilo, da sta bila ubita. Njuna imena sta Leo Targoff iz Brooklyna in Wm. Hathaway iz Illinoisa.

pa je toliko previden, da brez odobritve zapadnih vesil tega ne bo storil, in prihodnji teden se bo videlo, kaj se bo rodilo iz tega mešetarenja.

BANDITSKI NAPAD NA VLAK

Uslužbenci in potniki obvladali roparja.

Deming, N. M. — Po načinu "divjega zapada" sta dva bandita ta četrtek izvršila napad na neki osebni vlak, ko je vozil preko puščave New Mexico. Dočim sta ustrelila nekega železniškega uslužbenca, se je pa njun napad temeljito ponesrečil. Stopila sta na vlak, oblečena kot "cowboys" in z orožjem ustrovala spretnike in potnike ter jih začela ropati. Ko pa sta nameravala zapustiti voz, je neki uslužbenec enemu podstavil nogo in ga spravil na tla in istočasno so navalili še na drugega. Kmalu sta bila obvladana in zvezana ter na prihodnji postaji izročena oblastem. Identificirala sta se kot 22 letni H. Lorenz iz Manitowac, Wis., in 27 letni H. Dwyer iz Kanade.

PRITISK NA DELNIŠKO BORZO

Washington, D. C. — Vladna borzna komisija je izdala svarilo delniškim borzom, da se morajo nemudoma reorganizirati, drugače bo vlada podvzela nad njim strožjo kontrolo. Žigosa se jih, da ni so ničesar ukrenile, da bi zaustavile nedavni padec vrednosti.

TRDA ŠOLA ZA VODITELJE

Sonthofen, Nemčija. — V tukajšnjem bavarskem mestu se je pretekli terek otvoril eden štirih gradov, ki so do ločeni za vzgojo bodočih nazijskih voditeljev. Ob tej slovesnosti, kateri je prisostvoval tudi Hitler sam, se je objavil načrt za vežbanje mladih voditeljev. Po tem načrtu se bo izbralo vsako leto 4000 najboljših nemških dečkov, starih 12 let, katerih vzgoja za voditelje bo trajala celih 17 let. Do 18. leta bodo hodili v "Hitlerjeve šole," v katerih bodo dobivali vso oskrbo. Nato bodo morali stopiti v življenje in si sedem let služiti kruh, kakor si bodo sami izbrali; med tem časom pa bodo morali prebiti dve leti v armadi in pol leta v delavskih četah. Najboljših 1000 bo nato dobilo štiriletno izobrazbo v raznih solah. Kdor bo še to preostal, ga čaka posebna višja šola nazijske stranke.

NADALJEVANJE DELA ZA MIR

Washington, D. C. — Na svoji konferenci s časnikiarji ta teden se je predsednik Roosevelt izrazil, da bo njegova vlada nadaljevala s svojim delom za svetovni mir, četudi pri tem ne bo vedno uspešna. Pripomba glede neuspeha se je gotovo nanašala na sedanjo konferenco v Bruslju, katere neuspehi so v resnici razočarljivi.

KRIŽEM SVETA

Moskva, Rusija. — Na zapor 25 let sta bila pretekli terek obsojena dva tujezemca, Paul Zilberhorn in Irving Klein, in sicer pod obdolžbo špijonaže in sabotaže, katero sta vršila po naročilu nekega tujezemkega konzulata v Leningradu.

Hamilton, Bermuda. — Raziskave so dognale, da so škodljive mravlje termiti napravile na drevesih in poslopjih na tisoče dolarjev škode. Načeta od njih je katedrala in skoraj vsa druga stara poslopja.

Berlin, Nemčija. — Kakor se je objavilo, se bodo ob baltskem morju zgradili trije novi počitniški resorti za nemške delavce. Z enim, ki je že zgrajen, bo prostora v vseh za 80.000 oseb.

PREDLOG ZA ODBAVČE-NJE VSTOPNIC

Chicago, Ill. — Pri iskanju potrebnih skladov, da se bodo lahko povišale plače mestnim uslužbencem, tukajšnji aldermani ugibajo o raznih novih davkih. Tako je eden od njih predlagal, naj bi se na vsako gledališko vstopnico naložilo eden ali dva centa davka.

ŽIVALSKA RAZSTAVA

Chicago, Ill. — V mednarodnem amfiteatru, 48. in Halsted, se odpre to soboto mednarodna razstava domačih živali, ki bo trajala skozi cel prihodnji teden. Vrednost razstavljenih živine se računa na okrog pet milijonov dolarjev.

OBSOJA DENARNI SISTEM

Sedanji zastoj le začasen, pravi Ford — in trdi, da bi se morala produkcija le v svrhu dobička prenehati.

Detroit, Mich. — Henry Ford je imel zadnjo sredo razgovor s časnikiarji, v katerem je izrazil mnenje, da je sedanji gospodarski zastoj le nekaj začasnega in umetnega ter da je samo odmor pred novim korakom navzgor.

Krivo do za sedanji padec je vrgel Ford na tiste podjetnike, ki mislijo, da padec na borzi pomeni že depresijo. Sploh vse preveč važnosti se polaga na denar, je dejal, češ, denar ni bogastvo, ampak bogastvo je to, kar se lahko z denarjem kupi. Sedanji sistem produkcije blaga zato, da se lahko kupijo dolarji; potrebujemo pa nasprotno tak denarni sistem, da se bodo producirali dolarji, s katerimi bo mogoče kupiti dovolj blaga. Dokler pa se bo vršila produkcija le zaradi dobička, ne bo mogoče doseči trajnega izboljšanja.

Kdo bi le skušali Ford in njemu podobni drugi finančni veljaki ta njegov nauk praktično uresničiti!

LICENCA ZA TABORIŠČA "TRAILERJEV"

Chicago, Ill. — Mestni odbor se pripravlja, da naloži posebni davek, najmanj \$200 na leto, na taborišča, kjer bo dovoljeno prebivati v avtomobilskih trailerjih. Taka taborišča pa bodo smela biti postavljena le v trgovskih delih mesta in s privoljenjem okoliškega prebivalstva in bodo morala odgovarjati sanitarnim določbam.

ŽIVALSKA RAZSTAVA

Chicago, Ill. — V mednarodnem amfiteatru, 48. in Halsted, se odpre to soboto mednarodna razstava domačih živali, ki bo trajala skozi cel prihodnji teden. Vrednost razstavljenih živine se računa na okrog pet milijonov dolarjev.

Iz Jugoslavije

Tragična usoda pridnega delavca Povšeta, na katerega se je v bližini Zagorja zvrnil naložen voz in ga pod seboj pokopal. — Domača produkcija bombaža se leto za letom dviga. — Smrtna kosa in drugo.

Pred vozom je izdihnil

Zagorje 2. nov. — V nedeljo zjutraj so v Košci pokopali 32-letnega Jožeta Povšeta, ki je umrl tragične smrti. Povše, ki je prejemal invalidsko rento, je v petek na bratovem domu naložil voz sena, nakar so voz skupno peljali na dom. Zaradi slabih potoj je Jože podpiral voz z nevarne strani. Nesreča je hotela, da se je naloženi voz zvrnil na njegovo stran ter ga pokopal pod seboj ob cestnem jarku. Samo dvakrat je Jože še zaklical: "Pomagajte!" — potem je umolknil. Ko so voz z veliko težavo vzdignili, je bil Jože že mrtev.

Pokojnik je dalje časa delal pri Birollovih apnenicah v Zagorju ter se je ob neki priliki ponesrečil in postal invalid.

Ker je bil dober in varčen delavec, si je prihranil lep denar, za katerega je kupil lično hišo v Sklendrovci. Hišo je nedavno prenovil in se je nameraval to jesen oženiti.

Tragična smrt je pretresla vse prebivalstvo, ki se je v velikem številu udeležilo pogreba. Prebivalstvo Košce ima zaradi skalovitosti in strmega kraja slaba pota in mnogo težkega gospodarskega dela.

Pridelek bombaža

Ljubljana, nov. — Produkcija bombaža v naši državi se je letos precej dvignila. Površina bombažnih kultur je v prejšnjem letu znašala 1800 ha, letos pa se je že povzpela na 3500 ha. Letošnja letina je bila prav dobra in je znašal povprečni pridelek surovega neočiščenega bombaža 700 kg na ha, kar ustreza 200 kg očiščenega bombaža. Skupni pridelek se čeni na 800.000 kg očiščenega bombaža. Dosele je znašal največji naš pridelek očiščenega bombaža samo 300.000 kg. Kljub temu bo letošnji pridelek kril le 4% celotne potrebe.

Pridelovalci bombaža imajo posebne ugodnosti glede cene, ki je domačemu bombažu določena precej višje kot uvoženemu, kakor je odredil trgovski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom. Vsled tega so se bombažna polja precej razširila.

Kakor poročajo iz Novega Sada, so letos tudi v Vojvodini napravili poskuse z bombažnimi kulturami in sicer v okrajih Vršca, Kikinde in Novega Bečja. Podobne poskuse so napravili v Dalmaciji in Črni gori. Kakor se zdi, so se ti poskusi dobro obnesli in se bo v prihodnjem letu površina bombažnih nasadov še znatno dvignila sprico okolnosti, da je pridelovalcem zajamčena ugodna cena. Za letošnji neočiščen bombaž dobe pridelovalci okrog 5 Din za kg, kar ustreza ceni 17 do 18 Din za kg očiščenega bombaža, zadruge pridelovalcev pa so dobile tudi že stroje za čiščenje bombaža, ki so bili kupljeni na breme fonda za pospeševanje bombažnih kultur, kamor se stekajo dohodki od kontrolne takse pri uvozu bombaža.

Novo zavetišče

V nedeljo 31. oktobra je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman slovesno blagoslovil temeljni kamen za novo otroško zavetišče Vincencijske konference Srca Jezusovega v Ljubljani. Zavetišče bo stalo v tako imenovani Zelenci jami.

Smrtna kosa

Na Barju je umrl Jakob Dolinar, mizarški mojster, star 42 let. — V Domžalah je umrl Jakob Oberwalder, industrijalec. — V Ljubljani je umrla Marija Teran, stara 54 let.

Jubilej

Dne 12. novembra je poteklo 50 let, ko so prišli delovat v Ljubljano očetje družbe Jezusove ali jezuiti.

Stopetdesetletnica

Letošnjo jesen obhaja župnija Mekinje 150 letnico svojega obstoja. Ta jubilej je župnija slavila nad vse svečano z raznimi verskimi in kulturnimi prireditvami, katerih se je v velikem številu udeležilo tudi prebivalstvo iz drugih župnij.

Žrtve napadalcev

V Lembergu pri Novi cerkvi sta dva moška napadla 25 letnega kovaškega pomočnika Mihaela Lampreta in 26 letnega tesarja Martina Cigelška iz Lemberga ter ju obdelala z nekim železnim predmetom. Lampret je dobil hude poškodbe na glavi, Cigelšek pa ni bil tako hudo poškodovan. — Na Gomilskem je neki moški napadel 39 letnega kolarškega pomočnika Franca Pikla iz Mozirja ter ga poškodoval z ročico po glavi, z nožem pa po rokah. — Vsi se zdravijo v celjski bolnici.

Nevarno vasovanje

Pri Devici Mariji v Brezju se je odpravil 30 letni delavec Martin Hanuš vasovat pod okno svoje izvoljenke. Ker se pa dekle na dolgo klicanje ni zbudila, se je fant vsedel pod okno in zaspal. Med tem ko je spal je prišel mimo okno neznanec in zabodel spečega Martina z nožem pod rebra. Reševalci so morali ranjenca spraviti v mariborsko bolnico, za napadalcem pa poizvedujejo orožniki.

Dve nesreči

Neznan avtomobilist je na cesti pri St. Juriju ob južni železnici podrl na tla 34 letnega delavca in ga močno poškodoval. — V Gornjem gradu je oje udarilo 24 letnega hlapca Jakoba Kugovška v brado s tako silo, da mu je razbilo spodnjo čeljust. — Oba sta morala v celjsko bolnico.

JAPONSKA STRAŽA V ŠANGHAJU

Ko so Japonci zavzeli mesto Shanghai, so razpostavili v njem po hišnih strehah številne straže, da so pazile na morebitne pojave upora. Gornja slika kaže neko tako stražo, ki se je pri svojem delu poslužila tudi psov.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj-
kov in dnevo praznikov.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vsenarodni napredek vsled dela nezaposlenih milijonov

Kakor je razvidno iz nedavnih poročil o federalnem Vork's Programu, več kot 40 vladnih ustanov sodeluje z Vork's Progress Administracijo (WPA) v zaposlovanju delavcev, vzeti iz reliefnih seznamov.

Federalni urad za javne ceste (Bureau of Public Roads) je samo vsled projektov, izvedenih s pomočjo Works Programovih skladov, prispel h gradnji skoraj 10,000 milj cest in k odpravljenju več kot 1,000 nevarnih križišč, pri čemur je bilo uporabljenih veliko število nezaposlenih delavcev.

Bureau of Reclamation razvija s pomočjo Works Programovih skladov 23 irigacijskih projektov (vodnih gradenj), največji izmed katerih je Grand Coulee jez v državi Washington.

Inženirski kor uporablja delo nezaposlencev za zboljšanje notranjskih vodnih cest in naprav proti povodnjim. Coast and Geodetic Survey je s tem, da je uporabljal nezaposlene delavce, pospešil svoj program izdelovanja map za 150 let.

National Park Service je svoj program razvijanja narodnih parkov pospešil za 25 let naprej.

Public Health Service ceni, da je vsled rabe nezaposlenih delavcev njegovo delo za odpravo malarije napredovalo za 30 let.

Civilian Conservation Corps, ki je bil rekrutiran iz vrst nezaposlene mladine, je ohranil vire narodnega bogastva potom zopetnega gozdomanja, preprečevanja gozdnih požarov in erozije prsti, obvarovanja divjačine in obširnega izboljševanja narodnih parkov in gozdov.

Public Works Administration je koncem l. 1936 zgradila 1,400 javnih poslopij, več kot 200 sistemov odvodnih kanalov, skoraj 400 vodovodov in 41 projektov najemnih hiš za nizke cene. V mesecu februarju tega leta so PWA projekti zaposlovali več kot 101,000 ljudi, večinoma iz reliefnih seznamov.

WPA je nerazumno največji delodajalec za to skupino, kajti je zaposloval skoraj tri četrtine vseh delavcev, katerih delo je bilo zagotovljeno iz Works Programovih skladov. To pripomožno delo je vzrok, zakaj ta narod sedaj izhaja iz depresije z novimi in izboljšanimi javnimi gradnjami in postrežbami v vsakem mestu in okraju. Kakor so naši narodni gospodarji poudarili, narod niti v časih prosperitete ni imel nikdar zadosti dobrih cest, zadosti dobrih cestnih tlakov, zadosti šolskih poslopij, zadosti vodnih in odvodnih sistemov, zadosti parkov in igrališč ali zadosti zračnih pristanišč. Nikdar nismo imeli zadosti konservacijskega dela, da bi obvarovali vire našega narodnega bogastva. Nikdar nismo imeli zadosti knjig in knjižnic, zdravstvenih poslug ali šolskih priložnosti.

Kakor dokazujejo raziskave, ki jih je izvedel Bureau of Labor Statistics od Department of Labor in Bureau of Home Economics od Department of Agriculture, naše prebivalstvo, v splošnem vzeto, nima še primerne hrane in oblačil. Naše prebivalstvo se je nadalje pomnoževalo temom depresije in naše narodne potrebe so se nadalje pomnoževale. Lokalne občine so imele manj in manj denarja, s katerim bi gradile, razširile in popravile javne naprave in posluže. Bilo pa je na milijone ljudi, obupno potrebojujočih delo, ki so mogli napraviti vse, kar je bilo potrebno. V vrstah nezaposlencev so bili zdravniki in bolničarke, mehaniki, pisarji, učitelji, gradbeni delavci, znanstveniki, gospodinjice, neizurjeni delavci in delavci v stoterih strokah. Njihova izurjenost in izkušnja je ostala nerabljena, ni jim bilo dano delo na javnih projektih za dobro vse javnosti. S pomočjo federalnega Works Programa je bila vojska nezaposlencev prelevljena v vojsko delavcev, ki so povzročili resničen narodni napredek v mnogih pogledih.

Zapiski javnih posredovalnic dela pokazujejo stotine tisoč nezaposlencev nazaj v privatnih industrijah, kjer so v stanu držati svojo službo, ker jim je federalni Works Program dal pripomožno delo, katero je ohranil njihovo sposobnost za delo.

KAKO JE MED ROJAKI V PENNA

Strabane, Pa.

Iz take naselbine kot je naša, bi moralo vsekakor biti malo več poročil v Amerikanskem Slovence. Ne vem kako je to, da se tako malo oglašajo. Zato pa jaz poročam par novic. — Prva je ta, da želimo skrajšnjega zdravja Mr. Franku Kralju starejšemu, da bo zopet zdrav med nami. Sedaj se namreč zdravi v Washington bolnišnici. — Poleg njegove imamo pa še druge bolnike in vsem želimo, da bi skoraj okrevali in se veselili trdnega zdravja.

Naj še omenim, da se vrši v naši fari sedaj sv. misijon v angleškem jeziku. Bog ve, kdaj ga bomo imeli samo za Slovence. To bi rad videl in doživel. Prejšnja leta je bil sv. misijon vsaj tri dni za Slovence, da smo vsaj nekoliko bili deležni misijonskih govorov v slovenskem jeziku. Kako lepe so besede slovenskega misijonarja, kako lepo dobi misijonski zvon, ki opominja zemljana, da naj reši svojo dušo. Ob takih trenutkih nam spomini najraje silijo v staro domovino, kjer nas je tudi vabil misijonski zvon. Tudi tukaj vabi misijonski zvon, le poslušajmo njegov glas in nikar ga ne zamujajmo. Naj je misijon slovenski ali ne. Nihče se naj ne izgovarja, češ, če bi bil slovenski bi že šel. Tudi pri tem misijonu se rešujejo duše. Upajmo pa, da bomo še kdaj doživeli slovenski misijon v Strabane, kot je bilo nekdaj, ko so slovenski duhovniki večkrat prišli v našo faro, h kateri spadamo Slovenci. Nekdaj smo bili Slovenci prvi. Sedaj bi pa radi, da bi zopet enkrat slišali božjo besedo v svojem milim jeziku, saj nismo imeli samo slovenskega misijona že celih 17 let. Kako bi bili veseli, če bi kar naenkrat kaj takega doživeli. — Pozdrav bralcem Amerikanskega Slovence.

M. Tomič, zast.

V SPOMIN ROJAKINJI

Milwaukee, Wis.

Žalostno so zapeli zvonovi iz zvonika cerkve sv. Trojice in naznanjali, da je zopet prenehalo biti človeško srce. — Zopet je ena duša splavala pred prestol vsevednega sodnika. Naznanjali so, da je izdihnila svojo dušo dobra žena Uršula Raly, zvesta članica cerkve presv. Trojice. — Dne 10. novembra so bili njeni telesni ostanki položeni k večnemu počitku na Holy Cross pokopališče. — Ker je bila pokojna kakor je zgoraj omenjeno zvesta in marljiva članica cerkve sv. Trojice, jo bomo zelo pogrešali.

Pokojna Uršula Raly ni bila posebno poznana med Slovence po Milwaukee, ker ni hodila po dvorah, ne po teatru in gledališčih, ne po partyjih. Njeno veselje je bilo doma in v cerkvi. Redno vsaki dan je bila pri sv. maši in le redki so bili dnevi, da ni bila tudi pri sv. obhajilu. Koliko ur je sama premolila v cerkvi. Vsaki tork in petek večer je bila v cerkvi, če ne pri sv. Trojici, pa v cerkvi sv. Petra na Washington St. — Bila je verna žena, ki je spoštovala duhovnike, bila zvesta sv. katoliški cerkvi in trdno verovala v posmrtno življenje. Vsled takega spoštovanja do katoliške cerkve in njenih služabnikov, je bila tudi deležna častnega katoliškega pogreba, kakoršnega še ni imela slovenska naselbina v Milwaukee. Njenega pogreba se je udeležilo pet č. gg. duhovnikov frančiškanov; in trije gg. duhovniki so se udeležili tudi pogrebnega spreveda na pokopališče in sicer Father Victor, ki je tudi opravil zadnje pogrebne obrede, nadalje Father R. Urajnar in Father Vladimir Vlahovich iz Gary, Ind.

Ko je pokojna ležala na mrtvaškem odru, jo je prišlo krepit na stotine ljudi, ki so izrekli prizadetim iskreno sožalje. Prvi večer so imele Krščanske matere svoje molitve in je molil Father Victor naprej sv. rožnivenec in litanije Srca Jezusovega, ker se je bila pokojna posvetila Srcu Jezusovemu in je vsaki prvi petek v mesecu sprejemala sv. obhajilo. — Drugi večer je imela ženska zveza svoje molitve, katere je zopet naprej opravljal Father Victor. — V sredo pred pogrebom je zopet prišel Father Victor in opravil molitve za umrlo predno so raket zaprli.

Kakoršno je bilo njeno življenje, taka je bila njena smrt. Previdna s sv. zakramenti za umirajoče je mirno v Gospodu zaspala v navzočnosti svojega soproga in ene bolniške strežnice v bolnišnici.

Za časa ko je bila pokojna še v bolnišnici zelo bolna, je bil k njej poklican Father Victor, ki ji je takoj podelil sv. poslednje olje, kajti izgledalo je, da lahko vsak čas izdihne. Takoj po opravljenem maziljenju, je pa odprla svoje oči, se prijazno nasmehnila in z obema rokama prijala za roko č. gg. gospoda ter rekla navzočim, naj poslušajo Father Victorja. Trenutek na to je še rekla, da ne bo treba več dolgo čakati na njeno smrt. — In res, tako je tudi bilo, kajti kmalu potem je ugasnilo njeno življenje. — Vsi, kateri so bili takrat, ko je to govorila v

bolniški sobi, so bili presenečeni nad njenim smehljajem in sam č. g. Father Victor je rekel, da je bil že v mnogih slučajih ob strani umirajočega, pa je doživel sedaj šele drug tak slučaj, da bi se umirajoči smehljaje poslavljali s tega sveta. — Naj bo pokojnici lahka zemlja, njena duša naj pa uživa slavo božjo.

X.

PLESNA ZABAVA DR. KRALJICE MAJNIKA

Sheboygan, Wis.

Pri nas bomo imeli plesno zabavo, katero priredijo mlade članice dr. Kraljice Majnika in sicer v soboto večer 27. novembra v Standard dvorani. — Naša dekleta se pripravljajo za obilno udeležbo. Njih proročje se pridružuje tudi ves društveni odbor, ki je pripravljen storiti vse za korist društva in članstva.

Slovenska mladina, ki je rada vesela, rada obiskuje tujerodne zabave. Zakaj bi se torej ne odzvali tudi povabilu priskrbi deklet članic našega društva!? — Priporočamo torej obilno udeležbo.

Odbor

PISMO IZ JUŽNE ZEMLJE

Buenos Aires, okt. 1937

Oni večer, 30. sept. namreč, je moj tovariš iskal z radijem. Šaj veste kakšni so radioamaterji. Kar ni, da bi jih kdo gledal in še manj poslušal, ker prav tedaj ko je nekaj zadev, se mu že zazdi, da bi rad kaj boljšega. Tako je vrtel oni večer, ko je bila pri nas že devet proč, tam v domovini pa že 2 jutraj. Jaz sem pa imel druge nujne opravke, čeprav bi me zelo zanimalo, kakšne novice lete sem čez lužo skozi Berlin... Pa priteče: hitro, kak jezik bi bil... in sem stopil, in pozdravila me je hrvaška beseda. Prav lepo in jasno se je razumela in potem še pesmi in še kaj. Prvič sem tam dan imel priliko slišati besedo prav iz domovine. In tako lepo jasno, da je človeku res v veselje. Napovedal je za novo leto tudi lastno oddajno postajo na kratke valove, toda kdo ve, če nam bo tako dobro služila kot berlinska.

Dogodek zelo pomemben za našo kolonijo se je odigral oni večer, ko se je za tri mesece poslovil g. minister dr. Cankar. Odpotoval je domov, da osebno uredi nekatere zadeve, ker papirnate bombe nikoli ne "eksplodirajo". Ob 8 zvečer je odhajala "Oceanija" in ob tej pozni uri smo prihiteli tako da je v množici skoro naša beseda prevladala. Gotovo je bilo čez 300 odraslih in kakih 80 belo oblečenih otrok (tukaj so namreč v modi za šolske otroke beli mantelčki) ki so s svojimi živjo klici in mahanjem zastavic obrnili naše pozornost vse množice. Znal da v tisti pozni uri ni bilo mogoče vzeti nikake fotografije te živahne skupine otrok, toda gospodu ministru bo ta slika pač ostala v spominu in

ga za božič zopet pričakuje. Malo zanje hvaležnosti: delo na takem položaju, kot ga ima naš g. minister, toda g. dr. Cankar je mogel videti, da njegovo delo lepo uspeva in da že tudi sadove kaže. Predsedniške volitve so sedaj že podale svoj rezultat. Izvoljen je Ortiz, uradni kandidat. Nasprotniki seveda vedo povedati, da je bilo po "muli" ... po goljufiji. Nemara je kaj res na tem. Pa je že od nekdaj bila navada taka, da je premagan svoj poraz skušal opravičiti ... Dobil je 200 tisoč glasov večine. Premagani trdijo, da so zmagovalci — fašisti. Nemara, da imajo res nekaj takega duha. Toda oni sami trdijo, da so prav oni branilci "prave demokracije" ...

Naj se le gledajo. Človek je vesel, da se mu ni treba vtakniti v njihove komedije. Vsekakor je pa zanimivo dejstvo, ki so ga listi zabeležili, da so delali za Alvarja, ki je sedaj poražen, reklamo celo iz Moskve in je verjetno, da je bila ona moskovska propaganda zanj ravno najbolj usodna.

Nemara, da še niste zvedeli novice, da so se naši premaknili tudi v Brazilijo. V San Pavlu so pričeli s slovensko šolo, ki se seveda mora boriti z vsemi težavami. Gospa Kadunčeva in Čotič sta prevzeli dolžnosti učiteljice, toda sedaj ni nikakih knjig. Ti ljubi abecedniki ki se valjajo zavrženi tam okrog doma, kot zastareli. Tukaj bi pa še bili v modi, pa jih ni.

Hladnik Janez

NEVARNOST KOPIRNEGA SVINČNIKA

Kopirni anilinski svinčnik je nevaren, česar ne vedo vsi ljudje. Že po majhnih ranah, v katere pride kakšen delec tega svinčnika, lahko nastane resna škoda. Delci barvila namreč uničujejo tkivo v okolici rane, iz rane teče spočetka stalno gnoj, saj se tam nabirajo bela krvna telesa, in zavoljo pritoka krvi se razvijejo iz tega steklina in vnetje.

Bela krvna telesa hočejo vsrkati tujo snov in jo prenašajo v telo, da bi se barvilo tam uničilo. Toda v telesu je strup kopirnega svinčnika še vedno učinkovit ter utegne povzročiti nadaljnje telesne motnje. Ozdravljenje gre zelo počasi. Tudi majhne rane s kopirnim svinčnikom torej ne smemo prezirati. Mazi la in kopeli v takšnih primerih ne zadostujejo, rano mora zdravnik izrezati, da odstrani vse strupeno barvilo. Čim prej se izvrši ta operacija, tem prej boš ozdravil.

ITALIJANSKA ENCIKLOPEDIJA ZAKLJUČENA

Troccani, izdajatelj nove italijanske enciklopedije, je Mussolini izročil zadnji zvezek tega obsežnega dela. Pred devetimi leti so začeli enciklopedijo izdajati in izšlo je 35 knjig. Vsa tri mesece je prišla na dan

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Prva nagrada

Cleveland, O. — Tukajšnja "The Cleveland Press" je zadnje čase objavljala silhuetične slike raznih moških in ženskih filmskih zvezd. Kdor bi te "zvezde" najbolj natančno uganil, bi dobil primerne nagrade. Pa se je zgodilo, da je prvo nagrado dobila Slovenka Miss Josephine Bavec s 1097 East 67 ceste. Dekle v prvem trenutku kar verjeti ni mogla, da jo je zadela ta sreča. Nagrada je namreč prosta vožnja iz Clevelanda v Hollywood California in zopet nazaj, potom zrakoplova in je vredna najmanj \$200.00. Casopisna uprava je k temu pritegnila še stotak, za razne potrebe na potovanju.

Nesreča rojaka

Strabane, Pa. — Pri delu v premogovniku je bil precej pobit tukajšnji rojak Frank Kralj, Sr. Kos premoga mu je med delom priletel v oko s tako silo, da mu je za nekaj časa popolnoma ugasnilo. Upanje je, da končno vendar okreva in bo zopet videl.

Zastrupil se je

Milwaukee, Wis. — Na njegovem stanovanju so našli v nedeljo 14. nov. jutraj mrtvega rojaka Joe Kožuha. Zastrupil se je s plinom. Kaj ga je gnalo y smrt ni znano, domneva se pa, da je to storil v duševni zmedenosti. — Pokojni zapušča v Ameriki dva brata in tri sestre. Doma je bil iz Gornjega grada v Savinjski dolini in je bil star 54 let. Pred dobrimi desetimi leti je vodil in lastoval v Denverju, Colo. hotel.

Podlegel požokdbam

Cleveland, O. — V Huron bolnišnici je 13. nov. podlegel požokdbam rojak Frank Rebec v starosti 78 let. Neke noči se je namreč zbudil in šel k oknu pogledat, kaj naj pomeni ropot v hiši. Pri tem se je preveč nagnil skozi okno in padel kakih 20 čevljev globoko. Pri padcu je dobil tako hude poškodbe, da jim je podlegel. Doma je bil iz Sežane v zasednem ozemlju.

ena knjiga.

Enciklopedija obsega osnove fašističnih korporacij in italijanskega imperija. Stroški so znašali 15 milijonov lir. Delo so izdali doslej v 25.000 izvodih oziroma 900.000 zvezkih.

Ob izročitvi zaključnega zvezka se je Mussolini zelo pohvalno izrazil o delu in dejal, da je vse poedine zvezke, kakor so izhajali, prečital, kolikor mu je bilo pač mogoče.

Katoliška družina brez katoliškega časopisa, je brez varuha proti laži-tisku.

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

Tarzanovo obličje se je silno zresnilo, ko je iz Muvirovih ust zaslislal da je izginila njegova hči Bura. Tudi Tarzan je bil namreč že slišal od skrivnostnih Kavuru, ki ugrabljajo dekleta raznih afriških rodov, toda sedaj do njega ni zanimalo. Sedaj je pa postal na to naenkrat pozoren.

"Jaz sam pojdem z vami da vam pomagam pri iskanju za izgubljeno," je odgovoril Tarzan sočutno. "V Tarzanovi deželi ne sme imeti prostora nobeno zločinstvo, vsako mora biti kaznovano!" "Ne želimo, Bwana, da bi tudi tobe postavljali v nevarnost," reče Muviro,

Ko je Muviro to izrekel, se je Tarzan postavil pred nje in kot zapovednik in iztegnil svojo roko ter rekel: "Mar nisem jaz glavni poveljnik Wazirskih vojskavov?" — Crnci so priskimali. "Ker me torej pripoznate za poveljnika, vas bom vodil da gremo z vojsko nad Kavuru, dokler jih ne najdemo,"

— dokler ne najdemo Muvirove hčere Bure!" — "Kamor greš, Bwana, tja pojdemo tudi mi," so odgovorili navdušeno vojskavci. — "Ali ste našli sled za ugrabiteljico?" vpraša Tarzan. Muviro v zadregu odgovori: "Kavuru so kakor dah in silno hudobni. Ta drhal pride in gre, a ne pusti za seboj nobene sledi!"

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois
Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Joseph Klepec, 901 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Anzelm Murn, So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 908 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Jakob Strudel, Rout No. 1, Plainfield, Ill.
Joseph L. Drasler Jr., 925 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

POROČNI ODBOR:

Anton Štrudel, 1101 - 5th St., La Salle, Illinois.
Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Penna.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam, ter njihovim dedičem raznih podpor, poskodnih in posmrtnih, ter bolniških podpor v znesku \$155,757.00.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 in \$1000.00.

V mladinski oddelci se otroci sprejemajo od rojstva pa do 16. leta in so lahko v tem oddelku do 18. leta.

Rojaki(inje)! Pristopite k Družbi sv. Družin!

CENTRALIZACIJA SIGURNA PODPORA. — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

DVA DIPLOMATI

Sovjetski zun. komisar Litvinov (na levi), ko se pred svojim odhodom s konference v Bruselju razgovarja z angleškim zun. ministrom Edenom.

tudi udeležil zadnje konvencije DSD. Oba nam bota natančno pojasnila, kaj se je sprejelo na zadnji konvenciji; koliko se bo plačevalo in kaj se bo dobilo od DSD po sprejetih novih razredih. — Naznanjam vam, da se je sprejel razred 20 letne zavarovalnine aktivni oddelci. Zato prosim

za mladinski in odrasli ali vsakega člana in članico, udeležite se seje vsi. Na seji lahko tudi vsak sam vpraša koliko bo od sedaj naprej plačeval in koliko mu je pričakovati v slučaju potrebe. — S pozdravom in nasvidenje na seji v soboto zvečer ob 8 uri.

John Densa, tajnik.

PRIMERI DOZDEVNE SMRTI

Ob priliki zadnje velike portugalske revolucije sta bila kralj in prestolonaslednik ustreljena. Kmalu potem se je pojavila ta večer dobil velikansko goslo, — če morda ni gosak. Prav lepa hvala tudi muzikantom Mr. Rozmanu in Mr. Horvatu, Jr., za lepo godbo in se jima še nadalje priporočamo. — Hvala lepa za elegantno darilo ki smo ga dobili iz Chicago od urednika Amer. Slovenca G. J. Jericha. Bog živi njega in celo družino in želim mu veliko uspeha v njegovem delovanju. — Hvala vsem tistim, ki so nam kaj darovali za naš kard party. Bog jih živi in blagoslovi! Posebno pa lepa hvala našemu vrlemu Mr. J. Russu, ki je prav iz lušnega kraja, od Radovice doma in hvala vsem, ki so kaj pripomogli za lep uspeh našega kard party, ki je bil v korist družbene blaginje. — Z bratskim pozdravom.

John Barbich, tajnik

IZ URADA DR. SV. IVANA KRSTITELA ŠT. 13, DSD.

Chicago, Ill.

Dragi sobratje in sestre. — Kakor sem že v zadnji številki našega glasila omenil, ponovno prosim, da se prav gotovo udeležite naše seje v soboto 27. nov. namesto v nedeljo. Seja bo v navadnih prostorih in se prične ob osmi uri zvečer. Asesment bom začel polpeti že ob sedmi uri zvečer. — Ta seja bo jako važna za vse člane in članice našega društva, ker se bo kot sem zadnjič omenil, udeležili se naše glavni tajnik sobrat Wedic in Mr. Coyle, ki se je

OBUPNA ŽALOST MATERE

Neka španska mati, ki jo je prevzela žalost, ko je po bombnem napadu nacionalističnih aeroplanov na mesto Lerida našla svojega sina ubitega na cesti

krov krste, pretrgal vrvi, s katerimi so spuščali krsto v grob in pomolil iz krste roke, da so ga prestrašeni pogrebelci potegnili iz groba.

V splošnem velja tudi v današnjih časih načelo, da nastopi pri človeku smrt tedaj, ko neha utripati srce in ko človek več ne diha. Dihanje in utripanje srca ne preneha vedno istočasno. Često srce deluje, ko je umirajoči že izdihnil. To se pripeti zelo pogosto pri novorojenčkih. Pri raznih živalih so naravoslovci ugotovili, da so se usta odpirala in zapirala še dolgo potem, ko je bila glava že odrezana od trupla. Pri ribah je ta pojav splošno znan. Pri ljudeh so ugotovili ta pojav v nekaterih primerih obglavljenja. Telo obglavljenega zločinca je drgetalo še 10 minut po usmrtni. Za popolnoma zanesljiv znak smrti smatrajo mnogi tako zvane steklene oči. Ako pa vbrizgamo mrliču v

oko nekaj kapljic atropina, se njegove zenice razširijo še 4 ure po smrti. Preprosto ljudstvo pripoveduje, da so mnogi slišali, kako je mrlič vzdihnil. Teh pojavov znanstveno še nihče ni pojasnil. Najbrže gre za pline, ki se naberejo po smrti v pljučih. Tudi barva obraza ni odločilna za smrt. Mnogi mrličji imajo rdeča lica. Pri zastrupljenju s plinom ali ogljikovim kisikom je to običajen pojav.

Velik strah pred dozdevno smrtjo je dal povod, da so začeli ljudje razmišljati o raznih varnostnih ukrepih. Tako se je že opetovano pripetilo, da so natankili mrliču na prst prstan, ki so ga spojili z električnim zvoncem. Pri takih poskusih se rado pripeti, da električni zvonec nenkrat zapoje, kar pa seveda ne pomeni, da je mrlič oživel. Ta pojav se da razlagati na ta način, da se mišičevje po smrti krči.

RAZNOTEROSTI

"KRALJA" SO OBSODILI

Iz Londona poročajo: Sodišče je končalo čudno zamisel človeka, ki si je ustanovil miniaturo kraljestva na malem otoku Lundy v prelivu Bristol. — Uslužbenec neke izvozne tvrdke v Bristolu Martin E. Harman se je dal po prebivalcih Lundyja, ki sestoji iz 10 revnih ribiških družin, skupaj 50 oseb, z nekakšno "volitvijo" izbrati za "kralja." Vendar je predalec segala njegova pustolovščina, ker je celo znamke izdajal, si dal denar kovati, imel je svoj valuto "puffin," skratka, ustvarjal si je svojo samostojno državo. Ker se pa kaj takega ne ujema z angleškimi zakoni, so Harmana nekega dne aretirali. Sodišče je "Martina I." obsodilo na dva meseca, a pogojno, ker je sicer prej vedno pošteno živel. Zdjaj je otok naprodaj.

NENAVADEN SLUČAJ

V okolici Brna so našli 66 letnega kmeta Vladimira Juraka v njegovi postelji mrtvega. Zdelo se je, da je postal žrtev zločina. Brnski detektiv pa so stvar drugače pojasnili. Ena izmed desk v stropu Jurakove spalnice se je sčasoma zrahljala. V enem izmed zadnjih večerov se je plazila dol, mačka pa jo podstreljavo kar so mogli točno ugotoviti po njenih sledovih, in pri tem je desko sprostila, da je padla spečemu kmetu na glavo. Zarjaveli žebelji, ki je molel iz deske, se je zabodel nesrečniku v oko in v možgane ter povzročil njegovo takojšnjo smrt.

STALIN SE DOBRO ZAVAROVAL

Berlin, Nemčija. — Neki dunajski zdravnik, ki se je vrnil iz Moskve, pripoveduje o nenavadnem doživljanju, ki se mu je tamkaj pripetil. Kot

specijalist je bil poklican v Moskvo, da zdravi diktatorja Stalina. Ko pa je prišel tja, je bil postavljen pred šest enakih mož, vsi podobni Stalinu in vsi so tudi nosili brke, kakoršne ima Stalin; govorili ni nobeden nič. Nekateri od teh molčalih mož so bili popolnoma zdravi, dočim so imeli drugi to ali drugo bolezen. Zdravnik je zdravil vseh šest skozi deset dni, toda še danes ne ve, kateri od njih je bil pravi Stalin.

NAJVIŠJI BETONSKI STOLP

Kakor znano, imajo v Parizu Eifflov stolp, ki je najvišji stolp iz železne konstrukcije na svetu. Ta rekord pa hočejo dosegati Švedi tako, da bodo zgradili najvišji stolp iz železobetona. V Stockholmu namreč nameravajo nekaj takega, česar ni še nikjer drugod na svetu. Po načrtih konstrukterja bo stolp 380 metrov visok ter ga bodo postavili na starem razstavišču v Stockholmu. Načrt je izdelal profesor Asplund, ki je določil, da bo na vrhu tega stolpa razgledna ploščad, s katere bo lep razgled po mestu in okolici. V višini 80 metrov bo velika restavracija, h kateri bodo gostje prišli v naglih dvigalih. Ta restavracija bo tako velika, da bo v njej naenkrat lahko obedovalo 430 ljudi, medtem ko bo na vrhu narejen bar, v katerem pa bo porstora le za

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
MR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

VELIKO

Blasnikovo PRATIKO

ZA LETO 1938

Smo ravno prejeli.

Kakor vsako leto je tudi letošnja zelo zanimiva. Krasi jo več slik. Naročite jo takoj, dokler ne poide.

S poštino stane 25 centov

Naroča se od:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

30 ljudi. Na vrh stolpa bodo dvigala goste tri nagla dvigala. Kakor že rečeno, bo novo velikansko poslopje zgrajeno vse iz cementa. Financirala pa ga bo švedska cementna družba "Skansk Cement". Potemtakem bo novi velikanski stolp le velika in precej draga reklama za njen cement.

Katoliški Slovenci naročajte in podpirajte svoj lastni list "Amerikanski Slovenec"

ZAHVALA

Willard, Wis.

Zdolaj podpisana si štejeva v prijetno dolžnost, da se lepo zahvaliva našim sorodnikom, prijateljem in znancem za tako imeniten "surprise party", ki ste ga nama napravili dne 27. oktobra za 30 letnico najinega zakonskega življenja. Istega večera ste naju prav pošteno potegnili, kajti vsa stvar je bila pod vodstvom že znanih strokovnjakov presenetljivih zabav, Mr. in Mrs. Joseph Rakovec in njih pomočnikov, zelo spretno speljana. Isti večer se je nama sporočilo, naj se kar najbolje pripraviva za party našega dobrega prijatelja in sosedu za 25 letni jubilej Mr. in Mrs. John Zupanič, kar sva tudi v najini ljubezni do dobrega prijatelja po najini najboljši moči storila. Ko prideva z istim namenom v dvorano, pa v najino veliko začudenje zadoni po dvorani surpise! In že sva dobila šopke cvetic. V resnici sva bila tako presenečena da v istem trenutku nisva vedela, kaj se vse godi okrog naju. Naenkrat zagledava med drugimi prijatelji že tudi Mr. Zupanič, ko mu je tudi od presenečenja pot tekkel raz čela.

Naj na tem mestu bo izrečena iskrena zahvala v prvi vrsti našim otrokom, Johnu, Eddie, Antonu in njegovi soprogi Josie, ter Annie in njenemu možu, John Snedice, Jr., za trud in lepa darila, s katerimi so se naju spomnili. Nadalje najlepša hvala številnim prijateljem in znancem za darila, trud in častitke, ki ste jih ob tej priliki nama skazali in ti so sledeči:

Mr. in Mrs. John Snedice ml., Mr. in Mrs. Joe Bukovec, Mr. in Mrs. Joe Rakovec st., Mr. Gosar in družina, Mr. in Mrs. Louis Koščak, Mr. in Mrs. Anton Zupanič, Mr. in Mrs. Frank Zupanc, Mr. in Mrs. John Gregorich, Mr. in Mrs. John Snedice st., Mr. Frank Kokel in družina, Mr. in Mrs. Val. Yeras, Mr. in Mrs. Mike Artach, Mr. in Mrs. John Brezic, Mr. in Mrs. Joe Trost, Mr. in Mrs. Matt Derganc, Mr. in Mrs. Matt Ruzich, Mr. in Mrs. Peter Zagar, Mr. in Mrs. John Vershaj, Mr. in Mrs. John Zupanič, Mr. in Mrs. Anton Debeve, Mr. Lamovec in družina, Mr. in Mrs. Seliškar, Mr. Louis Arh in družina, Mr. in Mrs. Frank Parkel, Mr. in Mrs. Mike Podobnik, Miss Mary Lesar, Mr. in Mrs. Hugo Quast, Mr. in Mrs. Ignac Cesnik ml., Mr. John Rovtar in družina, Mr. in Mrs. Anton Fortuna, Mr. in Mrs. Anton Merkun, Mr. in Mrs. Frank Lesar, Mr. in Mrs. John Morgel, Mr. in Mrs. Frank Morgel, Mr. in Mrs. Ludvik Pečurek, Mr. in Mrs. Joseph Pekol, Mr. Vincenc Ruzich, Mr. in Mrs. Ivan Ruzich, Mrs. Jennie Horvat, Mr. in Mrs. Joseph Godec, ter muzikantu John Kudlerju.

Se enkrat iskrena zahvala vsem, ki ste na kakoršen koli način pomagali, da se je v najino veliko veselje vse tako lepo in spomina vredno izvršilo. Ob enem vas prosiva, ako je katero ime pomotoma izpuščeno, da nama blagohotno oprostite.

Pomnite, dragi prijatelji, da nama bode ta lepi večer ostal v trajnem spominu do konca dni našega življenja in Vam bova skušala po najinih najboljših močeh ob priliki povrniti vašo dobrotljivost, ljubezen in radodarnost.

Ostajava Vam hvaležno udana
Mr. in Mrs. ANTON
in ANA TRUNKEL.

(Ogl.)

BOŽIČNA DARILA

vašim domačim v starem kraju bodo dostavljena hitro in točno brez kakakega odbitka na najbližnji poštni urad njihovega bivališča. Odpravite vaše pošiljke pravočasno. Včeraj so bile naše cene:

V JUGOSLAVIJO:		V ITALIJO:	
Za \$ 2.55.....	100 Din	Za \$ 6.50.....	100 Lir
Za \$ 5.00.....	200 Din	Za \$ 12.25.....	200 Lir
Za \$ 7.20.....	300 Din	Za \$ 30.00.....	500 Lir
Za \$ 10.00.....	420 Din	Za \$ 57.00.....	1000 Lir
Za \$ 11.65.....	500 Din	Za \$ 112.50.....	2000 Lir
Za \$ 23.00.....	1000 Din	Za \$ 167.50.....	3000 Lir

Pri večjih svotah poseben popust.

ZA IZPLAČILA V DOLARJIH:

Za \$5.00 pošljite.....\$5.75 — Za \$10.00 pošljite.....\$10.85

Za \$25.00 pošljite.....\$26.00

Vsa pisma pošljite na:

JOHN JERICICH

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

"Dušica"

ROMAN
—
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

Kruto se je smehljaj veliki neukrotljivi republikanec, ko je naravnal gube hudo-pomečkanemu, umazanemu papirju in jih gladil na svoji nežni, snažni dlani.

Robespierre ni imel navade da bi preklinjal. Robespierre vobče nikdar ni izgubljal praznih besed in ni tratil nepotrebnega vznemirjenja. Pač pa je vtaknil listič v svojo srebrno tobačnico in poslal posebnega sela k državljanu Chauvelinu ter ga prosil, naj pride še tisti večer krog desete ure k njemu v tuillersko palačo, v stanovanje nekdanje kraljice Marije Antoinette.

Pol enajstih je bilo.

Chauvelin in Robespierre sta sedela drug drugemu nasproti v zapuščenem budoarju. Med njima na mizi, prav pod lojeno, brlečo svečo, je ležal ves zamazan in ves zmečkan listič papirja.

Skoz mnogo nesnažnih rok je šel list, preden so mu naravnali gube Robespierrovi nežni beli prsti in ga položili pred oči Chauvelinu.

Toda Chauvelinove oči niso zrle na papir, tudi niso zrle na blede, brezsrčni obraz pred seboj.

Chauvelin je imel oči zaprte in za trenutek ni videl temne, zanemarjene sobe, niti Robespierrovega nemirnega pogleda, tudi ne golih sten in nesnažnih tal.

Chauvelin je za trenutek pozabil na budoar kraljice Marije Antoinette, pozabil na Robespierro, pozabil na Pariz — Njegov duh je pohitel daleč tja čez "Rokav", v Anglijo, v London —

Gledal je v duhu razkošno razsvetljeno dvorano zunanjega ministrstva angleškega in lepa Margareta Blakeney je stala sredi sijajne družbe, vesela, ponosna, občudovana —

Pahljave so drhte, svila je šuštel, vabljivi zvok godbe so plaval v ozračju, vles je žumel. In sred tega mamečega in drhtečega vrveža je ponavljaj zaspan, dremav in bebast glas besede, ki so stale na zmečkanem, zamazanem lističu tamle na mizi pod brlečo lojeno svečo:

"Iščejo jo tamkaj, iščejo jo tod, Letajo za njo Francozje vsepovsod: Kje se nam je skrila, kam se izmuznila Drzna, zvita, neugnana "Dušica" —?"

Kakor blisk je prešla slika. Spomin na neizbrisne prizore preteklih dni —

In drugo sliko je videl Chauvelin, ko je z zaprtimi očmi sedel pred Robespierrom —

Videl je v duhu samotne, temne skale obrežja, par ur od Calaisa —. Slišal je isti dremavi glas, pel je angleško državno himno "God save the King!", čul je prasketanje pušk, obupni krik Margarete Blakeney —

In stare rane so se odprle —

Spomnil se je pekočega ponižanja, grenke prevare —

XV.

CHAUVELIN.

Robespierre je mirno čakal.

Prav nič se mu ni mudilo. Čisto ravno-dušno bi bil sedel poleg molčečega Chauvelina tudi do ranega jutra in gledal, kako se njegova žrtev zvija pod težo neljubih spominov iz preteklih dni.

Nikdar se ni neukrotljivi vodja revolucije bolj zabaval ko kadar je gledal človeka, ki se bori z brezupnim položajem in čuti, da se mu pogubna zanka tesneje in tesneje ovija krog vratu.

In ko se je Chauvelinu njegovo sladko čelo zabrizgalo nagubalo in ko so se njegovi tenki suhi prsti nervozno stisnili v pest pred njim na mizi, je Robespierre zadovoljno vzdihnil, se naslonil nazaj na stolu in s prijaznim smehljajem dejal:

"Saj priznate, državljani Chauvelin, da je tak položaj, za nas nevzdržen —?"

In ko Chauvelin ni odgovoril, je nadaljeval s slišno ostrejšim poudarkom:

"— in kako grenka je zavest, da bi tega človeka lahko že zdavnaj imeli pod guilotino, če bi ne bili vi preteklo leto ustrelili — takega strašnega kozla!"

Robespierrov glas je bil trd in presunljiv kakor nož, o katerem je tako rad govoril.

Pa Chauvelin je molčal. Kaj bi naj bil tudi odgovoril?

"Državljan Chauvelin, — kako hudo pač sovražite tega človeka!"

Tedaj šele je Chauvelin pretrgal trdovratni molk.

"Hudo —!" je dejal z nedvomno vnetostjo.

"Čemu pa se torej ne potrudite, da bi popravili pogršek, ki ste ga lani storili?" je vprašal Robespierre nedolžno. "Republika je mnogo potrpežljiva z vami, državljani Chauvelin, in vam je do skrajnosti prizanašala —! Pač zato, ker je uvaževala vaše številne zasluge ter vaš dobro in splošno znani patriotizem. — Toda sami veste", je pridejal pomenljivo, "da brezposelnih postopačev ne potrebuje!"

Chauvelin se je iznova ogrnil s svojo neprodno, mračno molčečnostjo. Robespierre je naredil zadnji poskus, da bi ga vzdramil.

S svojo značilno nedolžnostjo je nadaljeval:

"Če bi jaz bil v vaši koži, državljani Chauvelin, niti ure bi ne izgubil, — nemudoma bi se maščeval za ponižanje in za neuspehe —"

"Ali sem imel kedaj priliko —?" je tedaj zavrel Chauvelin s slabo prikrito razdraženostjo. "Kaj pa naj storim — sam in brez moči? Vojno stanje je med Francijo in Anglijo. Saj ne smem na Angleško, če me ne pošljete tja izrecno in službeno. Godrnjate in se jezite tod in če je bila tista prokleta "Dušica" spet kje na delu in če vam je izmaknil par tucatov aristov prav iz pod noža guilotine, — pa škripate z zobmi in preklinjate, ukrenete pa ničesar pametnega in odločnega, da bi ujeli in pobili sitnega Angleža in njegove pomočnike."

"No no, državljani Chauvelin —! Ne pozabite, da smo mi, kar nas je pri odboru za javno varnost, veliko na slabšem nego vi! Vi govorite jezik teh ljudi, mi ne! Vi poznate njihove navade in običaje, veste, kako mislijo, kaj delajo, — mi vsega tega ne vemo in ne poznamo! Videli ste na Angleškem ljudi, ki so člani tiste lige, ste govorili z njimi, videli ste tudi tistega človeka, ki je njihov vodja, in dobro ga poznate, — tistega, ki ga imenujejo "Dušica", mi ne —!"

POZOR!

Poleg teh vse vrste poučne članke in razne razprave. Posebno zanimiv je v listu roman. Iz domovine in iz slovenskih naselbin po Ameriki prinaša vse razne dogodke in novice. Veliko važnih dogodkov gre mimo vas, če ne čitate dnevno našega lista. Jesenski in zimski večeri so tukaj. Naročite si list "Amer. Slovenec" in krajšajte si z čitanjem istega dolgočasne zimske večere. List stane na leto \$5.00, za Chicago in inozemstvo \$6.00 in za pol leta \$2.50, za Chicago in inozemstvo \$3.00. Naročnino pošljite na: UPRAVO "AMER. SLOVENCA", 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois.

Na svetu so nastale zopet zelo napete razmere. Ali vi sledite tem razmeram? Zgleda, da bo vsak čas lahko nastala splošna svetovna vojna. Naš list "AM. SLOVENEK" prinaša o vseh svetovnih dogodkih točna in zanesljiva poročila.

Ogenj brez dima. — Metka je zbolela. Imela je hudo vročino. Ko je prišla teta na obisk, ji je mama potožila: "Ne vem, kaj bo z Metko. Vsa je v ognju!" Metkina mlajša sestra Ančka je mamo začudeno pogledala in jo vprašala:

"Pa kako to, da ni videti nobenega dima?!"

Družinska pratika

ZA LETO 1938

je dospela.

Zanimiva je kakor vsako leto. Ima 16 strani krasnih slik. Posebno zanimive so slike o pogrebu pok. nadškofa prevz. Dr. Jegliča. Pratika stane s poštnino samo

25 centov

Naroča se od:

Knjigarna
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Rd.,
Chicago, Ill.

IZRAZITE

božična in novoletna voščila potom "Amer. Slovenca"

Že večkrat smo bili opozorjeni zakaj ne uvedemo v božični številki "Amer. Slovenca" posebne rubrike, v kateri bi rojaki iz raznih krajev Amerike objavljali proti mali odškodnini svoja božična in novoletna voščila in pozdrave svojim dragim domačim v stari kraj.

Letos smo sklenili, da to poskušamo napraviti. Zato bo v božični številki našega lista na razpolago toliko prostora, kolikor bo kdo hotel, za objavo takih božičnih in novoletnih voščil. Za prostor se bo računalo strankam za take objave le toliko, da bo to krilo stroške za prepisavanje, za stavo ter porabo papirja. Cena za objavo takih voščil je:

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želim predvsem moji dragi materi, mojim bratom in sestram ter vsem sorodnikom ter prijateljem in znancom v moji rojstni vasi Malence pri Mariboru, kakor tudi po drugih krajih. Naj Božje Dete vse obilo blagoslov!

FRANK POZNAN,
Barberton, Ohio.

Voščilo do 50 besedi 50 centov
Voščilo do 75 besedi 75 centov
Voščilo od 100 do 125 besedi . . \$1.00

Za daljša voščila kakor 125 besedi, za vsakih 50 besedi po 25 centov več.

Da vidite, koliko prostora zavzame voščilo okrog 50 besedi, objavljamo v okvirju tega oglasa vzorec. Tako voščilo je okrog 50 besedi in stane za objavo 50 centov. — Spišite voščilo, potem preštajte besede in z naročilom pošljite potrebni znesek, vse drugo bomo uredili mi.

OBENEM PRIPOROČAMO, da naročite našo božično številko, ki bo vsebovala več lepih zanimivih božičnih povesti in mnogo drugega zanimivega čtiva, vašim domačim in mnogim drugim začinjenim čtiva, vašim domačim in mnogim drugim začinjenim čtiva, vašim domačim in mnogim drugim začinjenim čtiva.

STANE S POŠTNINO VRED ZA SAMO 10c.

kar pošljite vred z zneskom za objavo voščila. Zraven pošljite natančne naslove za stranke, katerim bote naročili božično številko. Z božično številko bote naredili svojim domačim in prijateljem v starem kraju obilo veselja. — Naročila pošljite na:

Uredništvo "Amer. Slovenca"

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

PIJTE SLOVEČE

MONARCH PIVO

na vaših partijah, društvenih veseljah in piknikih, katerega vam pripelje

VAŠ ROJAK

JOHN KOČEVAR

West Side Distributor of MONARCH BEER

2215 West 23rd St. Tel. CANal 6177 Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

No — thanks.

Na sebi nimam ničesar zoper to, da se pobira za kako ambulanco, in naj bi bila ta prav za Madrid, ako se pobira za ambulanco, za olajšanje potreb v borbi na Španskem. Borba je pa druga umara. Tudi v Pueblu so pobirali. Sosed J. Hočevnar štokne slovenske duhovnike pod nos, ako ne pomagajo — demokraciji, da smo na jasnem. Tako nas štokne: "Zato bi (bilo) veliko boljše, da bi slovenski duhovniki pomagali španski lojalistični armadi španskemu ljudstvu, ki hrepeni po svobodnem življenju na svobodni zemlji, kot pa ščuvali in zavajali ljudi. Saj lahko daste, kar imate. In še nikoli niste stisnili mišic, še nikoli se znojili za vaš vsakdanji kruh. Čigav kruh uživate? Vi ga ne zaslužite!" Hardinohamol, če obvelja sosedova, še ta sirkova polenta in ta strgana mavharia ni zaslužena. Bogec je dober, in tudi brez takih sosedov bo še nekaj mešte in malo cunj.

Za ambulanco... naj bi bilo nekaj, za — špansko lojalistično armado, niti polente ne. J. Hočevnar je zapadel propagandi, slovenski duhovniki ne bodo.

Ze omenjeni Gault MacGowan je bil v Španiji in videl, česar naši sprogandirani "Španci" ne vidijo. Kaj je videl? Pravi: With my first walk abroad, all my preconceived ideas vanished. I saw despoiled and desecrated churches. I saw the charred and twisted cots where pious women had once slept peacefully in their convents. I saw great red banners fluttering from ruined church towers to advertise the work of the Communist youth of Spain. Everywhere in the streets I heard loud speakers blaring forth doctrines of Marx and Lenin. I read the obituaries of lawyers and business men assassinated because they were not of the political faith of the Russians. I saw the once smart Hotel Colon in Barcelona blatantly labeled "International Communist Headquarters." I was warned to expect no salute but the clenched fist and to forget the traditional Spanish adios. To say that word instantly rendered you suspect.

Everything was so arrogantly Communist that I was obliged to conduct a special inquiry to discover why the truth was being kept from the world outside. The cause of this I tracked down to the Communist propaganda machine. The official propagandists knew that, to make their cause popular outside, they had to win the sympathy of the democratic nations of the United States and the British Empire. They were succeeding triumphantly, mainly owing to the absence of counter-propaganda.

In "Loyalist" Spain today class is set against class and creed against creed. Indeed the people are being railroaded into the atheism of Communist Russia. In Barcelona I visited the Red War Museum. There I saw cases full of war medals and decorations of many kinds, taken from dead Nationalist officers. Some of those medals were Civil Orders, awarded for distinguished social, charitable or educational services. Some were military medals. A few were Papal decorations. There was a label announcing to the visitor: "These awards, taken from the bodies of dead Fascist officers, show that the Pope and the Church are fighting against the people of Spain."

The lie in this method of propaganda is that the casual visitor, whether Spanish or foreign, is unlikely to realize that the exhibits are such distinctly national orders as the Portuguese Military Order of Christ, the Italian Order of the Annunziata, the Norwegian Order of St. Andrew, or the Spanish Order of St. James of Compostella. Seeing the saintly Catholic names borne by the medals and ignorant of the fact that those names are derived from the ancient Orders of Chivalry, the gullible visitor accepts this as one more evidence "that the Church is encouraging and rewarding the rebels to kill the good Spanish people."

Later, I discovered that the Reds are sending out what they call a bulletin of religious information. It is printed in English and has the symbols Alpha and Omega and the monogram of Christ on the cover. This official bulletin bears a message from the President of the Republic, assuring the readers that his ideal is to "defend the rights of conscience."

Se več čednih reči je videl z lastnimi očmi ta dopisnikar, naši slovenski "Španci" vidijo le propagando in so ji zapadli. Je njih zadeva, ko bodo odpirali nekoč oči.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3317
CHICAGO, ILL.

DR. J. E. URSICH ZDRAVNIK IN KIRURG

1901 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izjemši ob sredah. Residenčni telefon: La Grange 3966

Uradni telefon: Canal 4918
PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

ROJAKI SLOVENCI!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na poštansko za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKE KAMNOSEK
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787